

Àngel Guimerà

La filla del mar

Introducció: Ramon X. Roselló

ELS NOSTRES AUTORS

bromera

ESCENA PRIMERA

(CATARINA, LLUÏSETA, FILOMENA, RUFET i MÒLLERA. Davant de la casa de la dreta la CATARINA encendrà un fogó de terrissa i courà menjar. Davant de la casa de l'esquerra la LLUÏSETA i la FILOMENA, assegudes a terra, apedacen una xarxa. Més enrera, cap a la banda dreta, en RUFET i en MÒLLERA fan una barca que està endarrerida. A l'aixecar el teló triga a començar el diàleg, sentint-se picar en el treball a en RUFET i a en MÒLLERA.)

CATARINA. Filomena.

FILOMENA. Què mana?

CATARINA. A que t'endevino en què pensaves ara?
Pensaves en el Pere Màrtir.

FILOMENA. Sí, en el Pere Màrtir! Me fa un fàstic, si ho sapiguésseu!

LLUÏSETA. És que sí que en fa de fàstic. Amb un urc que tragina el ximple! Pst! Se pensa que totes les xicotes se trastoquen per ell!

CATARINA. És a dir que vosaltres no el voldríeu?

FILOMENA. Ni a pes d'or.

LLUÏSETA. Ni que se m'agenollés davant.

CATARINA. Com que es diu que ha tornat ric; que son oncle li va donar moltes dobles de quatre.

FILOMENA. Que li heu vist la bossa vós? Sabeu què ha fet son oncle? Tornar-lo a embarcar, perquè a l'Amèrica feia com aquí, el dropo.

LLUÏSETA. (*Burlant-se'n.*) El Pere Màrtir, ric! (*Cridant.*) Que no ho sents, Mòllera?

MÒLLERA. (*Acostant-s'hi.*) Ja torneu a parlar del Pere Màrtir?

FILOMENA. La Catarina, que es pensa que va portar una fortuna del *Montevideiu*.

RUFET. (*Anant-se acostant.*) Sí que és ric, sí; i bon mosso, i més rumbós que tothom de la costa: ja està dit.

CATARINA. (*Burlant-se'n.*) Explica't, Rufet, explica't.

MÒLLERA. Jo no puc sentir que davant meu se l'alabi an aquest poca-vergonya! (*Tornant-se'n a treballar.*)

RUFET. Poca-vergonya? I per què ho dius això?

FILOMENA. Perquè sí, ho saps?

LLUÏSETA. Perquè enganya a les noies.

MÒLLERA. (*A RUFET.*) Prova-ho tot això que dius del Pere Màrtir, prova-ho, home.

RUFET. Doncs sí que ho provaré, sí.

(*Les dues noies van a parlar.*)

CATARINA. Deixeu dir al Rufet.

RUFET. Doncs deia que és ric perquè no treballa, i tot el dia estrena corbates. I deia que és bon mosso i

rumbós per... perquè ho és, i perquè totes se n'enamoren; i si enganya a les xicotes, que diu aquesta, és perquè elles se deixen enganyar.

LLUÏSETA. Que em vinga amb salameries a mi, el maco d'andares!

FILOMENA. I a mi, que de la primera plantofada!...

MÒLLERA. Bé, no se'n parla més del Pere Màrtir. I au, Rufet, que es fa tard. (*Anant a treballar.*)

RUFET. Que ho digui la Catarina que ja és casada, si no és guapo el Pere Màrtir.

CATARINA. Per la seva xicota, sí que ho deu ser de guapo: per mi... què vols que t'hi diga?... Jo ja tinc al Gregori.

LLUÏSETA. (*A mitja veu.*) I quina és la seva xicota ara, perquè jo ja m'hi he perdut.

MÒLLERA. (*A LLUÏSETA.*) Si tornes a parlar del Pere Màrtir t'espavilo jo a tu.

LLUÏSETA. I què n'has de fer tu de mi?

MÒLLERA. Què n'haig de fer? Que tens de parlar de mi tot el dia. Ho sents? Que ja ho saps que hem de festejar.

LLUÏSETA. És que ja t'ho he dit que no et vui ni et voldré, vaja.

MÒLLERA. Mireu, me desespera aquesta xicota!

RUFET. Veus? Jo a la Filomena me l'estimo tant com tu a la Lluïseta, i no em fa res que parli del Pere Màrtir: com que sé que no me la té de pendre.

FILOMENA. És clar.

MÒLLERA. (*Creuat.*) Ni a mi la Lluïseta.

LLUÏSETA. (*Enfadada.*) Com que no em tens tu. Mireu que és tossut l'home!

FILOMENA. (*A LLUÏSETA.*) I no en facis cas.

MÒLLERA. (*A FILOMENA.*) I per què t'hi fiques tu?

RUFET. Perquè li dóna la gana, ximple.

MÒLLERA. A qui dius ximple?

CATARINA. Deixa-ho córrer.

MÒLLERA. És que m'ha dit coses agravioses.

FILOMENA. Perquè t'ho busques.

MÒLLERA. Que jo m'ho busco? Malviatge! (*Anant contra la FILOMENA.*)

RUFET. (*Apartant-lo.*) Què li vas a fer a la Filomena?

MÒLLERA. (*A RUFET.*) Doncs t'espavilaré a tu.

RUFET. I jo t'esguerraré la fesomia. (*Les noies els separen.*)

CATARINA. (*Que no s'ha mogut.*) Aneu-se'n, lladres!

LLUÏSETA. Mòllera.

FILOMENA. Rufet!

CATARINA. Que em tireu sorra al menjar!

RUFET. (*Calmat.*) Ves què n'hem de fer del Pere Màrtir!

MÒLLERA. (*Íd.*) Val més que ens en tornem a treballar. (*Se n'han anat a treballar tot ronsejant.*)

CATARINA. Sembla mentida! Dos companys que sou!...

FILOMENA. Jo ja l'hauria acabat aquest estrip de la xarxa.

LLUÏSETA. Oh, i que si a migdia no estem llestes ja veuràs quins renys.

CATARINA. (*Ventant el foc.*) I jo que tinc molta feina!
I no pot trigar la barca.

FILOMENA. I qui són amb la barca?

CATARINA. El meu Gregori, el sogre, els dos de cal
Romescó, i l'Àgata.

LLUÏSETA. Mireu que és prou l'Àgata! S'estaria sempre
a dintre l'aigua!

CATARINA. Oh, és clar, com que n'és filla. (*Acostant-se
a les xicotes.*) Altrament, noies, quan vulgueu parlar
del Pere Màrtir, feu-ho que aquells no ho sentin.

FILOMENA. Això mateix. Sinó que no n'hem de fer
res d'aqueix poc senderi.

LLUÏSETA. És clar que no. I... a qui festeja ara, a qui?

(Enraonen baix perquè no les sentin ells.)

FILOMENA. Qui? La Tereseta Blanques.

CATARINA. Què saps tu, què saps tu! La Tereseta
Blanques se n'ha anat avui mateix a servir a ciutat.

LLUÏSETA. Voleu dir?

CATARINA. Com que ell ja fa dies que l'ha deixada.

FILOMENA. El poca-vergonya!

CATARINA. I havent-la festejada ell, ves qui s'hi hauria
casat, ara.

LLUÏSETA. És que la Tereseta és un cap verd.

FILOMENA. Abans de festejar-la el Pere Màrtir, no ho era.

CATARINA. I la Maria de cal Llorenç, que no ho era una
bona minyona? I ves quina paga li ha donat ell!

LLUÏSETA. És que diuen que la Maria... (*Segueixen parlant baix.*)

MÒLLERA. JO em penso que aquelles tornen a parlar del Pere Màrtir.

RUFET. AU, treballa!

CATARINA. I tantes n'ha fet que si tinguéssim vergonya avui mateix l'en trauríem del poble, després de donar-li un fart de llenya!

LLUÏSETA. Bé, bé: a qui festeja ara?

FILOMENA. Això volem saber, això.

CATARINA. JO prou que m'ho penso.

LLUÏSETA. A qui?

CATARINA. A la d'aquí davant. (*Tornant a la feina.*)

FILOMENA. (*A LLUÏSETA.*) A la Mariona?

LLUÏSETA. És clar que vol dir a la Mariona; perquè la pobra de l'Àgata...

CATARINA. (*Acostant-s'hi.*) Veureu. Ell passa i traspassa; i no hi ha dia que no es fiqui a la casa amb excuses de que vol comprar un llagut a l'oncle d'ella.

LLUÏSETA. Vet aquí perquè, quan ha baixat la Mariona, ell se n'hi ha anat al darrera. I és clar, la deu haver aconseguida. (*Mirant cap a la banda esquerra.*)

FILOMENA. Ca, dona, ca. La Mariona no pot ser; perquè jo he sentit a dir al seu oncle que si el Pere Màrtir festejava una xicota que ell en disposés, més se l'estimaria morta. I com que fa de pare a la Mariona, que l'hi vol deixar tot...

LLUÏSETA. Ves si seria l'Àgata! Si és boja l'Àgata!

MÒLLERA. (*A RUFET.*) Que en tornen a parlar! (*Acostant-s'hi.*)

RUFET. (*A MÒLLERA.*) I que en parlin!

FILOMENA. Veiam què hi dieu, vosaltres. A qui festeja el...?

LLUÏSETA. (*Fent-la callar.*) Res, res. Aneu.

MÒLLERA. (*Cremat.*) Volem saber què dèieu.

LLUÏSETA. Dèiem... que... el que s'enamori de l'Àgata encara té de néixer.

RUFET. (*A MÒLLERA.*) Veus?

MÒLLERA. (*A la FILOMENA.*) Això dèieu?

LLUÏSETA. (*Dissimulant.*) Sí, això: perquè l'Àgata, com que Déu sap si és cristiana, i ni se sap d'a on ha vingut, ja ho coneix ella mateixa que ningú la voldrà mai. Ara la Mariona, com que ha tingut tants embolics amb altres... La Mariona ja és altra cosa. Veritat, Catarina?

(En MÒLLERA disputa amb en RUFET sostenint que parlaven d'en PERE MÀRTIR.)

CATARINA. Oh, la Mariona prou.

FILOMENA. Bueno, no pot ser l'Àgata, és clar, mes tampoc la Mariona, perquè ja us he dit que ell...

MÒLLERA. Ell? Això. Qui és ell?!

LLUÏSETA. Doncs dèiem... que ell, el Gregori, és a pescar a la barca.

MÒLLERA. No: que dèieu ell i parlàveu de l'Àgata.

RUFET. Que és tossut aquest Mòllera!

LLUÏSETA. (*Burlant-se'n.*) I l'Àgata que no és a pescar amb el Gregori?

MÒLLERA. És que dèieu ell, ell.

CATARINA. I què tantes cançons! Doncs sí, què hi ha? Parlàvem del Pere Màrtir.

MÒLLERA. Ai, malviatge!

LLUÏSETA. Encara una persona es tornaria muda amb aquest!

MÒLLERA. (*Anant-la a envestir.*) Ai, malviatge el món!...

(L'aturen la FILOMENA i el RUFET burlant-se'n.)

CATARINA. Calleu, calleu, que ara ve el Pere Màrtir.

FILOMENA. I amb la Mariona al costat.

LLUÏSETA. Sí, sí, amb la Mariona. Festegen, sí que festegen.

(Entretant en RUFET calma a en MÒLLERA.)

CATARINA. Ara ho sabrem. Cada u al seu lloc i escoltem-los quan passin.

LLUÏSETA. Fem com que no els veiem.

(Les noies tornen a treballar a la xarxa.)

CATARINA. (*A RUFET i MÒLLERA.*) Vosaltres a la llanxa.

MÒLLERA. No vui que se'l miri la Lluïseta.

RUFET. Anem, anem.

CATARINA. Fem les distretes. Ara, ara.

ESCENA II

(CATARINA, LLUISETA, FILOMENA, RUFET, MÒLLERA i MARIONA i PERE MÀRTIR. Vindran del camí de l'esquerra que és en segon terme; a travésaran l'escena per entre la llanxa que fan en RUFET i en MÒLLERA, i la LLUISETA i FILOMENA, i desapareixeran pel primer terme de la dreta, passant per davant de la CATARINA. Abans de presentar-se a l'escena s'ha d'haver sentit la rialla de la MARIONA, i després una rialla al plegat de PERE MÀRTIR i ella.)

MARIONA. *(A PERE MÀRTIR.)* Que ets de la broma, noi!

PERE MÀRTIR. Veuràs, diuen que jo sóc com una mena de barca que ara se'n va cap a un costat, ara se'n va cap a un altre, ara fa la girada en rodó... I això, mira, no és culpa de la barca, no, sinó del timoner.

MARIONA. Veus com tu mateix ho dius, que ara vas cap ací, ara vas cap allà...

PERE MÀRTIR. NO, no; és que ara la barca és a port, i el cor ja no fa de timoner, que fa d'àncora, Mariona.

MARIONA. Calla, escolten.

PERE MÀRTIR. (*A MARIONA.*) Sí? (*Als altres.*) Bon dia a tothom.

(Tots han tornat a abaixar el cap com si estessin distrets. Ells dos segueixen caminant, sortint.)

MARIONA. Deixa'ls.

PERE MÀRTIR. Doncs com te deia, la meva estimació és tan gran com...

MARIONA. (*Desapareixent amb ell.*) Veiam, com és. Veiam.

(S'ha d'anar sentint la veu d'en PERE MÀRTIR i les rialles d'ella, allunyant-se.)